

Роз'яснює Міністр юстиції України Павло Петренко (Оновлено 06.03.2018)

06.03.2018

Павле Дмитровичу, вітаю Вас! Ми з моїм коханим вже майже 4 роки живемо разом, у нас вже з'явилася чудова донечка Софійка, але офіційного ще не одружені. Під час пологів скористалися послугою з отримання документів малюка в лікарні. Це було дуже зручно. Тепер от хочемо одружитися за скороченою процедурою. Скажіть, що нам для цього потрібно і де це можна зробити?

Світлана Тереля

Хто має право вступати в шлюб?

Українське законодавство майже не ставить обмежень для тих, хто бажає поєднати своє життя у шлюбі. Фактично кожна особа, яка досягла 18 років та на момент подачі документів офіційно не є одруженою може створити сім'ю.

А у окремих випадках, якщо є відповідне рішення суду про надання права на шлюб, створити сім'ю можуть навіть шістнадцятирічні.

Хто проводить цю процедуру?

Одруження або, як правильніше казати з правової точки зору, державна реєстрація шлюбу здійснюється органами державної реєстрації актів цивільного стану (ДРАЦС).

Яка процедура подачі документів?

Для того, щоб провести державну реєстрацію шлюбу потрібно звернутись будь-якого органу ДРАЦС.

При цьому, не має жодного значення, де зареєстровані закохані. Адже реєстрація шлюбу проводиться за принципом екстериторіальності, тобто документи можна подати до будь-якого органу державної реєстрації актів цивільного стану в будь-якому населеному пункті.

Які документи потрібні?

Заява за встановленою формою.

Якщо ви раніше не були одружені, то достатньо мати з собою лише паспорти. У разі коли один або обидва закоханих є громадянами іншої країни, то окрім рідного паспорта необхідно подати його переклад українською, засвідчений належним чином, та документи, які підтверджують легальність перебування в Україні.

Якщо заявники або один з них раніше перебували в шлюбі, необхідно також надати документи, які підтверджують припинення попереднього шлюбу або визнання його недійсним. Це може бути свідоцтво про розірвання шлюбу, рішення суду про розірвання шлюбу чи про визнання шлюбу недійсним, яке набрало законної сили, свідоцтво про смерть одного з подружжя, висновок відділу державної реєстрації актів цивільного стану про анулювання актового запису про шлюб тощо.

Іноземці так само мають надати документи, які підтверджують припинення шлюбу в країні проживання або громадянства. Відповідно до діючих міжнародних норм ці документи мають бути належним чином засвідчені. Це може бути консульська легалізація або апостиль. Жодного посвідчення не вимагають документи країн, з якими Україна має міжнародну двосторонню угоду.

Які ще формальності мають бути дотриманими?

За загальним правилом й нині діє застаріла радянська норма, за якою після подачі заяви про реєстрацію шлюбу, майбутньому подружжю надається місячний строк на те, щоб подумати над своїм бажанням стати єдиною сім'єю.

Єдиною можливістю уникнути нікому непотрібного очікування може бути рішення керівника ДРАЦС скоротити цей строк за умови наявності документів, які дають право на термінове одруження: вагітність, наявність спільних дітей або хвороба, яка становить загрозу для життя. Через це можуть виникати факти корупції, коли майбутнє подружжя змушене купувати відповідні довідки в медичних закладах.

Ми вирішили спростити життя українців та запустили пілотний проект «Шлюб за добу». Проект передбачає відхід від старих бюрократичних радянських норм. Тож нині за ініціативи Міністерства юстиції усі бажаючі можуть одружитися навіть у той самий день, коли були подані документи.

З моменту запуску в рамках пілотного проекту станом на 26 листопада 2017 року було проведено 21 858 реєстрацій шлюбів. Проект реалізується у 58 населених пунктах у тому числі 2 виконавчих комітетів сільських рад.

Як скористатися цією послугою?

Щоб зареєструвати шлюб за прощеною процедурою в рамках проекту Міністерства юстиції «Шлюб за добу!» необхідно звернутися до одного з акредитованих центрів у вашому місті.

Після цього закоханим залишиться зробити лише кілька простих кроків. Перший – обрати організатора. Другий – обрати бажану дату та час. Третій – пред'явити паспорти та за необхідності інші документи. Четвертий – підписати відповідний договір. І п'ятий крок – з'явитися у обраний час та місце і одружитись.

Де можна скористатися послугою «Шлюб за добу»?

Одружитися за добу можна за адресами, зазначеними на сайті Міністерства юстиції України - minjust.gov.ua

Кохайтесь, а про папери подбає Мін'юст!

Відділ державної реєстрації актів цивільного стану Управління державної реєстрації Головного територіального управління юстиції в Одеській області, адреса: вул. Старицького, 10-а, м. Одеса, тел.: (048) 705-58-23, (048) 705-18-98, (048) 705-18-97, (048) 705-58-38.

26.02.2018

Доброго дня пане Павле! На новий рік чоловік подарував мені нову пральну машину. Місяць вона пропрацювала, а потім ні з того ні з сього перестала включатися. Чек і всі документи ми зберегли. Скажіть, чи можна нам звернутися до продавця, щоб поміняти на іншу.

Ольга Працакова

На що має право покупець у разі придбання товару неналежної якості?

Покупець має право вимагати пропорційного зменшення ціни або безоплатного усунення недоліків товару в розумний строк, або відшкодування витрат на усунення недоліків товару.

Товар неналежної якості може підлягати обміну протягом гарантійного строку, який зазначається в документах, котрі додаються до продукції.

У разі виявлення недоліків товару протягом встановленого гарантійного терміну з вини виробника покупець має право:

- розірвати угоду і повернути кошти, які були витрачені на покупку,
- замінити товар на такий самий, або аналогічний, якщо є в наявності у продавця.

Наявність недоліків або факт фальсифікації підтверджується висновком експертизи, яка повинна бути організована продавцем у 3-денний строк з дня одержання від споживача письмової згоди на цю дію.

Експертиза проводиться за рахунок продавця. Якщо у висновках експертизи буде доведено, що недоліки виникли внаслідок порушення споживачем встановлених правил використання, зберігання чи транспортування, вимоги споживача не підлягають задоволенню, а споживач зобов'язаний відшкодувати продавцю витрати на проведення експертизи.

Як довго чекати на заміну товару?

За наявності товару – негайно;

У разі перевірки якості товару - 14 денний термін;

У разі відсутності товару – 2 місячний строк з моменту подання заяви.

Скільки може тривати усунення недоліків товару?

Недоліки товару, пред'явлені споживачем, повинні бути усунуті протягом 14 днів з дати його пред'явлення або за згодою сторін в інший строк.

Чи маю я право отримати у користування інший прилад на час ремонту?

На письмову вимогу споживача на час ремонту йому надається (з доставкою) товар аналогічної марки (моделі, артикулу, модифікації).

За кожний день затримки виконання вимоги споживача сплачується неустойка у розмірі 1 % вартості товару.

При усуненні недоліків шляхом заміни комплектуючого виробу або складової частини товару, на які встановлено гарантійні строки, гарантійний строк на новий комплектуючий виріб і складову частину вираховуються з дня видачі споживачеві товару після ремонту.

Які документи треба мати при собі?

Розрахунковий документ з позначкою про дату продажу товару, гарантійні зобов'язання, зміст договору з виконавцем робіт (послуг), опис виявлених недоліків, висунуті вимоги (прохання) з документальним підтвердженням факту їх отримання продавцем (виконавцем), отримані заявником відповіді, висновки тощо.

Куди звертатися, якщо продавець порушує права?

Якщо ви хочете уникнути судового розгляду, то до Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів у відповідному регіоні. Контакти територіальних органів можна знайти за посиланням http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Kontakti_Terorganiv/139/

У випадку порушення продавцем прав споживача останній має право звернутися до уповноваженого органу з [усним, електронним або письмовим зверненням \(скаргою\)](#).

До письмового звернення (скарги) додаються наступні документи:

1. копія звернення до суб'єкта господарювання (продавець);
2. копія документу, який засвідчує факт придбання товару;
3. копія технічного паспорта з позначкою про дату продажу;
4. інші документи, які стосуються розгляду звернення.

У які строки буде розглянуто таке звернення?

У термін не більше 1 місяця від дня їх надходження.

Якщо в місячний термін вирішити порушені у зверненні питання неможливо, продавець встановлює необхідний термін для його розгляду, про що повідомляється подавачу.

При цьому загальний термін вирішення питань не може перевищувати 45 днів.

Звернення громадян, які мають встановлені законодавством пільги, розглядаються у першочерговому порядку.

Чи можу я звернутися до суду?

Споживач для захисту своїх прав має право звернутися до суду за місцем проживання, місцем заподіяння шкоди чи виконання договору.

До позовної заяви додаються докази, що обґрунтовують позовні вимоги, тобто відмову покупця обміняти товар, зокрема:

1. копія звернення до продавця;
2. висновок експертизи про невідповідність товару встановленим вимогам якості;
3. копія документу, який засвідчує факт придбання товару;
4. копія технічного паспорта чи іншого документа, що його замінює, з позначкою про дату продажу;
5. інші документи, які стосуються розгляду звернення.

Суд одночасно вирішує питання щодо [відшкодування моральної шкоди](#).

Скільки це коштуватиме?

Споживачі звільняються від сплати судового збору за позовами, які пов'язані з порушенням їх прав (частина 3 статті 22 Закону України "Про захист прав споживачів").

Які строки розгляду питання судом?

Цивільна справа в порядку позовного провадження розглядається судом протягом розумного строку, але не більше 2 місяців з дня відкриття провадження у справі.

Куди звертатися, щоб отримати детальну консультацію?

Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області

Телефон: (048) 723-18-41

19/02/2018

**ОФОРМЛЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ БЕЗ ЗАПОВІТУ. КОНСУЛЬТУЄ МІНІСТР
ЮСТИЦІЇ**

Доброго дня, пане міністр! Я все життя прожила у батьківській хаті. Вони її самі будували. Тоді про всілякі документи не дуже думали. Просто сільська рада виділила землю, там і побудували. Батьки давно померли і жодних документів не залишили. Чи можу я якось оформити цю землю й хату на себе без заповіту. Куди і як мені звернутися? Хочу зазначити, що я єдина дочка, тому жодних конфліктів тут бути не може.

Тамара Слайко

Що таке спадкування?

Спадкування – це перехід прав та обов'язків (спадщини) від особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців).

Спадкоємець за заповітом чи за законом має право прийняти спадщину або не прийняти її.

До складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті.

Спадкоємець, який прийняв спадщину, може одержати свідоцтво про право на спадщину.

Видача свідоцтва про право на спадщину на майно, право власності на яке підлягає державній реєстрації, проводиться нотаріусом. Для цього спадкоємець має подати документи, які посвідчують право власності спадкодавця на відповідне майно.

Разом з тим відсутність свідоцтва про право на спадщину не позбавляє спадкоємця права на спадщину.

Нотаріус має перевірити подані документи та взнати, чи немає заборон або арешту цього майна.

За відсутності у спадкоємця необхідних документів нотаріус відмовляє йому у вчиненні нотаріальної дії та роз'яснює процедуру вирішення зазначеного питання в судовому порядку.

До якого суду слід звернутися?

Справа щодо оформлення документів, що посвідчують право власності на нерухоме майно, розглядається в порядку цивільного судочинства в районних, районних у містах, міських та міськрайонних судах за місцем розташування майна.

Скільки це коштуватиме?

За подання позову сплачується судовий збір у розмірі 1%.

При цьому, розмір оплати не може бути меншим 40% розміру прожиткового мінімуму на одну працездатну особу та не може перевищувати розміру 5 прожиткових мінімумів.

Ціна позову визначається, виходячи з грошової оцінки нерухомого майна. Вартість може бути зазначена в технічному паспорті на майно, або за результатом проведеної експертної оцінки.

Які документи треба подати до суду?

До позовної заяви, оформленої відповідно до вимог Цивільного процесуального кодексу України, додаються докази, які обґрунтовують позовні вимоги, наприклад:

- свідоцтво про смерть спадкодавця;
- архівні довідки чи витяги з рішень сільської ради про надання земельної ділянки;
- дозвіл на будівництво будинку;
- довідка виконавчого комітету сільської ради депутатів трудящих;
- записи у погосподарських книгах;
- реєстрація місця проживання спадкодавця у будинку за паспортом;

- технічний паспорт на будинок;
- сплата за комунальні послуги;
- документи з колгоспу про відведення в установленому порядку земельної ділянки під забудову тощо.

Як довго чекати на рішення?

Цивільна справа розглядається судом протягом розумного строку, але не більше 2 місяців з дня відкриття провадження справи.

Але на сьогоднішній день оформити право власності на житловий будинок в порядку спадкування у Вашій ситуації можливо не тільки в судовому порядку.

Ви як спадкоємець можете подати заяву та документи, необхідні для відповідної реєстрації що підтверджують набуття спадкодавцем права власності на нерухоме майно (це може бути, наприклад, виписка з погосподарської книги), витяг із Спадкового реєстру про наявність заведеної спадкової справи та документ, що містить відомості про склад спадкоємців, виданий нотаріусом чи уповноваженою на це посадовою особою органу місцевого самоврядування, якими заведено відповідну спадкову справу.

З заявою про реєстрацію прав власності на житловий будинок Ви можете звернутися до будь-якого реєстратора (нотаріуса) в межах області. В такому випадку право власності на житловий будинок, що належав Вашій матері, буде зареєстровано за Вашою матір'ю (померлою). Після чого, на підставі відомостей з Державного реєстру прав, нотаріус має можливість видати Вам Свідоцтво про право на спадщину.

Куди звертатися, щоб отримати детальну консультацію?

Відділ з питань нотаріату, що знаходиться за адресою: м. Одеса, вул. Богдана Хмельницького, 34, II поверх: каб. 203, 204, 205, 206

Електронна адреса: notary@od.minjust.gov.ua

Телефони: (048) 705-18-16, (048) 705-18-15, (048) 705-18-17

12/02/2018

Павле Дмитровичу, ми готуємося до найважливішої події, до народження синочка. Я читала Ваші консультації з багатьох питань, але Ви так і не розповіли детально, яка процедура реєстрації дитини після народження. Скажіть будь-ласка що і за чим нам треба буде зробити і на що звернути увагу?

Вікторія Будерацька

Що потрібно зробити після народження дитини?

Батьки зобов'язані не пізніше 1 місяця від дня пологів, зареєструвати народження дитини в органі державної реєстрації актів цивільного стану за місцем проживання одного з батьків або за місцем народження дитини.

Заявниками можуть бути як батьки дитини, так і інші особи. Присутність обох батьків є обов'язковою, якщо батьки мають різні прізвища.

Державна реєстрація проводиться з одночасним визначенням походження дитини та присвоєнням їй імені, прізвища та по батькові.

Як визначається походження дитини?

Походження дитини від матері визначається на підставі документа закладу охорони здоров'я про народження нею дитини.

Походження дитини від батька визначається на підставі свідоцтва про шлюб, якщо на час народження дитини мати перебувала з ним у шлюбі.

Якщо батьки не перебувають у шлюбі, походження дитини від батька визначається за письмовою заявою матері та батька дитини про визнання батьківства або за рішенням суду.

При народженні дитини у матері, яка не перебуває у шлюбі, у випадках, коли немає спільної заяви батьків або відповідного рішення суду, запис про батька провадиться за прізвищем та громадянством матері, а ім'я та по батькові батька дитини записуються за її вказівкою.

Які документи потрібні для реєстрації народження?

Одночасно із заявою про державну реєстрацію народження (усною або письмовою) для проведення державної реєстрації народження дитини подається:

- паспорт заявника, якщо заявниками є не її батьки;
- документ, який підтверджує факт народження – медичний документ, виданий закладом охорони здоров'я;
- паспорти батьків або одного з них;
- документ, що підтверджує походження дитини від батька (свідоцтво про шлюб або спільна заява матері та батька дитини або заява матері)
- За відсутності документа закладу охорони здоров'я або медичної консультативної комісії, підставою для реєстрації народження є рішення суду про встановлення факту народження.

Як визначитися з ім'ям, прізвищем та по батькові дитини?

При державній реєстрації народження дитині присвоюється прізвище, ім'я та по батькові, які індивідуалізують особу, виділяють її з-поміж інших.

Прізвище дитини визначається за прізвищем батьків. Якщо мати й батько мають різні прізвища, прізвище дитини визначається за їхньою згодою. Батьки, які мають різні прізвища, можуть присвоїти дитині подвійне прізвище. Спир між батьками щодо прізвища дитини може вирішуватися органом опіки або судом.

Ім'я дитини визначається за згодою батьків. Ім'я дитини, народженої жінкою, яка не перебуває у шлюбі, визначається матір'ю дитини. Дитині може бути дано не більше двох імен, якщо інше не впливає із звичаю національної меншини, до якої належать мати або батько. Спир між батьками щодо імені дитини може вирішуватися органом опіки або судом.

По батькові присвоюється за власним іменем батька. Якщо батько має подвійне ім'я, то по батькові дитині присвоюється за одним із них. На прохання батьків по батькові може також утворюватись згідно з національними традиціями або не присвоюватись взагалі.

Якщо батьківство дитини не визнано, по батькові визначається за іменем особи, яку мати дитини назвала її батьком.

Де працює послуга з прийому документів для реєстрації у пологових?

З метою створення сприятливих умов, спрямованих на спрощення доступу громадян до адміністративних послуг в усіх регіонах України надається послуга щодо прийому документів, необхідних для державної реєстрації народження, та видачі відповідного свідоцтва безпосередньо в пологових будинках. Загалом у 477 медичних установах. За 2016-2017 роки цією послугою скористалися 238 166 громадян.

Інформація про пологові будинки, в яких можна отримати свідоцтво про народження дитини розміщена на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції (<https://minjust.gov.ua>).

Які додаткові послуги можна отримати разом зі свідоцтвом?

За бажанням батьків чи одного з них під час проведення державної реєстрації народження дитини можуть бути прийняті документи для реєстрації місця проживання новонародженої дитини.

Чи є покарання для батьків, які несвоєчасно зареєстрували дитину?

Несвоєчасна без поважної причини державна реєстрація батьками народження дитини в державних органах державної реєстрації актів цивільного стану тягне за собою накладення штрафу від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 51 до 153 грн).

08/02/2018

Добрий день! Звертаюся до Вас за порадою. Ми багато років жили у квартирі, яку отримали ще за радянських часів. Якось про те, щоб приватизувати не задумувалися, бо й проблем було вдосталь, та грошей все не вистачало. Зараз кажуть, що можуть виселить з квартир усіх, хто ще не приватизував. Підкажіть, як нам приватизувати квартиру?

Ольга Кашпор

Хто має право на приватизацію?

Громадяни України, які постійно проживають в квартирах (будинках) державного житлового фонду або перебували на обліку потребуючих поліпшення житлових умов до введення в дію Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду».

Право на приватизацію житлових приміщень з використанням житлових чеків одержують громадяни України, які на законних підставах проживають у них.

Кожен громадянин України має право приватизувати займане ним житло безоплатно в межах номінальної вартості житлового чеку або з частковою доплатою один раз.

Які об'єкти не підлягають приватизації?

1. квартири-музеї;
2. квартири (будинки), житлові приміщення у гуртожитках, розташовані на територіях закритих військових поселень, підприємств, установ та організацій, природних та біосферних заповідників, національних парків, ботанічних садів, дендрологічних, зоологічних, регіональних ландшафтних парків, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, історико-культурних заповідників, музеїв;
3. квартири (будинки), житлові приміщення у гуртожитках, які перебувають в аварійному стані; квартири (кімнати, будинки), віднесені у встановленому порядку до числа службових, а також квартири (будинки), житлові приміщення у гуртожитках, розташовані в зоні безумовного відселення.

Як можна приватизувати житло?

Приватизація здійснюється шляхом:

безоплатної передачі громадянам квартир (будинків), житлових приміщень у гуртожитках з розрахунку санітарної норми 21 квадратний метр загальної площі на наймача і кожного члена його сім'ї та додатково 10 квадратних метрів на сім'ю;
продажу надлишків загальної площі квартир (будинків), житлових приміщень у гуртожитках громадянам України, що мешкають в них або перебувають в черзі потребуючих поліпшення житлових умов.

Варто додати, що право кожного громадянина України на приватизацію займаного ним житла безоплатно в межах номінальної вартості житлового чека або з частковою доплатою один раз необхідно розуміти так, що право громадян України на безоплатну приватизацію державного житлового фонду вважається реалізованим один раз, якщо, зокрема, громадянин України повністю використав житловий чек для приватизації житла у державному житловому фонді, і у його власність безоплатно передано в одній чи кількох квартирах (будинках) загальну площу з розрахунку санітарної норми 21 квадратний метр загальної площі на наймача і кожного члена його сім'ї та додатково 10 квадратних метрів на сім'ю.

Куди звернутися для приватизації?

Приватизація державного житлового фонду здійснюється уповноваженими на це органами, створеними місцевою державною адміністрацією, та органами місцевого самоврядування, державними підприємствами, організаціями, установами, у повному господарському віданні або оперативному управлінні яких знаходиться державний житловий фонд.

Які потрібно зібрати документи?

1. оформлена [заява на приватизацію](#);
2. копія документа, що посвідчує особу;
3. технічний паспорт на квартиру (будинок), жиле приміщення у гуртожитку;
4. [довідка про склад сім'ї та займані приміщення](#);
5. копія ордера про надання житлової площі (копія договору найму жилого приміщення у гуртожитку);
6. документ, що підтверджує невикористання житлових чеків для приватизації державного житлового фонду (довідка з попередніх місць проживання (після 1992 року) щодо невикористання права на приватизацію державного житлового фонду);
7. копія документа, що підтверджує право на пільгові умови приватизації;
8. заява – згода тимчасово відсутніх членів сім'ї наймача на приватизацію.

Кому може бути відмовлено у приватизації?

Згідно із законодавством органи приватизації, органи місцевого самоврядування не мають права відмовити мешканцям квартир (будинків), житлових приміщень у гуртожитках у приватизації займаного ними житла, крім випадків, передбачених законом.

Перелік таких випадків чітко визначений у законодавстві і є вичерпним. До них відносяться відсутність у особи права на приватизацію та заборона приватизувати конкретне приміщення.

Так у приватизації може бути відмовлено, зокрема, громадянам, які:

- повністю використали житлові чеки;
- проживають у приміщенні, яке має статус службового;
- проживають у гуртожитках менше ніж 5 років, без правових підстав;
- проживають у гуртожитках, призначених для тимчасового проживання, у зв'язку з навчанням, перенавчанням чи підвищенням кваліфікації у навчальних закладах та у зв'язку з роботою (службою) за контрактом;
- мешкають у спеціальних гуртожитках, призначених для тимчасового проживання осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі і потребують поліпшення житлових

умов або жила площа яких тимчасово заселена, або яким немає можливості повернути колишнє жиле приміщення;

- потребують медичної допомоги у зв'язку із захворюванням на туберкульоз;
- проживають у гуртожитках, що мають статус соціальних на день набрання Законом України "Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків".

Чи можна оскаржити відмову?

Спори щодо приватизації квартири (будинку), житлового приміщення в гуртожитку вирішуються в порядку [цивільного судочинства](#).

Чи можна продати або подарувати приватизоване житло?

Власник приватизованого житла має право розпорядитися майном на свій розсуд. Він може продати, подарувати, заповісти, здати в оренду, обміняти, закласти, укласти будь-які інші угоди, які не заборонені законом.

Куди звертатися, щоб отримати детальну консультацію?

Громадянин, який виявив бажання приватизувати займану ним і членами його сім'ї на умовах найму квартиру (будинок), жиле приміщення в гуртожитку, кімнату в комунальній квартирі, звертається в орган приватизації, де одержує бланк заяви та необхідну консультацію.

Підготовку та оформлення документів про передачу у власність громадян квартир (будинків), житлових приміщень у гуртожитках може бути покладено на спеціально створені органи приватизації (агентства, бюро, інші підприємства).

Додатково варто звернути увагу, що за громадянами, які не виявили бажання приватизувати займане ними житло, зберігається чинний порядок одержання і користування житлом на умовах найму.

31/01/2018

Вітаю Вас, Павле Дмитровичу! По телевізору багато казали про те, що Мін'юст прийняв закон, який примусить чоловіків, які не платять аліменти, зробити це, або до них буде застосоване серйозне покарання. Мій колишній чоловік вже кілька років ні копійки не дає нам з дитиною. Поясніть, що саме його очікує за новим законом.

Оксана Муляр

Проблема безвідповідального ставлення батьків до утримання своїх дітей, дійсно, є однією з найбільш актуальних в Україні. На обліку виконавчої служби Міністерства юстиції перебуває майже 600 тисяч проваджень про примусове стягнення аліментів. З них понад 90 тисяч стосуються боргу, який перевищує 6 місяців.

І це при тому, що лише за минулий рік державними виконавцями Мін'юсту стягнуто понад 2,4 млрд грн заборгованості по аліментах на користь 576 тисяч дітей.

Вирішити проблему без законодавчих змін було неможливо. Тому Мін'юст розробив законопроект №7277 #ЧужихДітейНеБуває про посилення відповідальності злісних неплатників аліментів.

Документ підтримала Верховна Рада України та підписав Президент України. 6 лютого цього року Закон вступає в силу.

Які нові засоби впливу запроваджує закон?

Спрощується порядок встановлення тимчасового обмеження у праві виїзду боржника за межі України. Законом на виконавця покладається обов'язок встановлювати таке обмеження без участі суду.

Крім того, з моменту вступу у дію закону злісних неплатників буде обмежено у праві керування транспортними засобами, у праві користування вогнепальною зброєю та у праві полювання.

Той із батьків, хто не проживає з дитиною і має заборгованість зі сплати аліментів, не зможе впливати на рішення щодо тимчасового виїзду дитини за межі України з метою лікування, навчання дитини за кордоном, відпочинку.

Всі ці обмеження застосовуватимуться до повного погашення заборгованості.

Окрім цього, для неплатників вводиться новий вид адміністративного стягнення – суспільно корисні роботи. Оплата за такі роботи йтиме на погашення заборгованості зі сплати аліментів.

Чи до всіх боржників будуть застосовуватися такі заходи?

Важливо звернути увагу на те, що ці положення Закону застосовуються лише до злісних неплатників аліментів – борг яких перевищує суму відповідних платежів за 6 місяців.

Водночас, ми не збираємося залишати недобросовісних батьків без засобів заробітку чи нормального життя.

Для прикладу, тимчасове обмеження у праві користування транспортними засобами не може застосовуватися до боржника якщо:

- керування транспортними засобами є для боржника основним законним джерелом доходу;
- у разі використання боржником транспортного засобу у зв'язку з інвалідністю чи перебуванням на утриманні боржника особи з інвалідністю;
- у випадку проходження боржником військової служби;
- розстрочення або відстрочення сплати заборгованості за аліменти.

У таких випадках рішення щодо застосування обмежень визначатимуться окремо, враховуючи всі обставини.

Скільки коштує звернення до суду з вимогою стягнути борг?

Відповідно до прийнятих змін батьки, які подають заяву щодо видачі судового наказу про стягнення аліментів, звільняються від сплати судового збору.

22/01/2018

Пане міністре, хочу звернутися до вас за порадою. Ви неодноразово говорили про боротьбу з насильством у сім'ї і казали, що насильство це не тільки коли б'ють, а й коли принижують і знущаються. В мене на жаль склалася така ситуація, що чоловік постійно показує свою зневагу до мене. Що мені робити в такому випадку, як це припинити?

Наталя Гук

Яким може бути насильство в сім'ї?

Фізичне насильство - форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Сексуальне насильство - будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до

акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності.

Психологічне насильство - словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи.

Економічне насильство - умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру.

Куди звертатись, якщо зазнали насильства?

Облік і розгляд заяв та повідомлень про застосування домашнього насильства проводиться суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству:

- районними, районними у містах Києві і Севастополі державними адміністраціями та виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад;
- службами у справах дітей;
- загальними та спеціалізованими службами підтримки постраждалих осіб (центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; притулки для дітей; центри соціально-психологічної реабілітації дітей; соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка); центри соціально-психологічної допомоги; територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг); інші заклади, установи та організації, які надають соціальні послуги);
- уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України;
- судом (у випадку заяви про видачу обмежувального припису стосовно кривдника);
- цілодобовим кол-центром з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей.

Які необхідно подати документи?

Допомога постраждалим особам надається за місцем звернення.

Працівником суб'єкта, що здійснює заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, до Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі вносяться відомості зокрема про:

особу, яка повідомила про вчинення насильства (прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; місце проживання; номер контактного телефону), - за згодою;

постраждалу особу (прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; стать; громадянство; місце проживання; місце навчання та/або місце роботи; номер контактного телефону) - за згодою;

кривдника (прізвище, ім'я, по батькові; число, місяць, рік народження; стать; громадянство; місце проживання; місце навчання та/або місце роботи; номер контактного телефону) та про характер відносин між кривдником і постраждалою особою;

випадок домашнього насильства, насильства за ознакою статі (дата вчинення; місце вчинення; форма домашнього насильства; вид шкоди чи страждань, завданих внаслідок насильства за ознакою статі; короткий опис);

потреби постраждалої особи.

У заяві до суду про видачу обмежувального припису повинно бути зазначено:

1) найменування суду, до якого подається заява;

2) ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) заявника та заінтересованої особи, їх місце проживання чи перебування, поштовий індекс, відомі номери засобів зв'язку та адреси електронної пошти, у разі якщо заява подається особою, яка може бути заявником, у розумінні статті 350 -2 Цивільного процесуального кодексу України, - процесуальне становище особи, яка подає заяву, із зазначенням її імені (прізвища, імені та по батькові), місця проживання чи перебування, поштового індексу, відомих номерів засобів зв'язку та адреси електронної пошти, а також ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) дитини або недієздатної особи, в інтересах якої подається заява, місце її проживання чи перебування, поштовий індекс, відомі номери засобів зв'язку та адреси електронної пошти, якщо такі відомі;

3) обставини, що свідчать про необхідність видачі судом обмежувального припису, та докази, що їх підтверджують (за наявності).

Як довго розглядаються заяви?

У разі виявлення фактів домашнього насильства стосовно дітей або отримання відповідних заяв чи повідомлень не пізніше однієї доби повідомляється служба у справах дітей, уповноважені підрозділи органів Національної поліції України.

У разі існування безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи з метою негайного припинення домашнього насильства, недопущення його продовження чи повторного вчинення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України кривднику вноситься терміновий заборонний припис.

Суд розглядає справу про видачу обмежувального припису не пізніше 72 годин після надходження заяви про видачу обмежувального припису до суду.

Що робити у разі отримання тілесних ушкоджень?

Установи і заклади охорони здоров'я у разі виявлення тілесних ушкоджень забезпечують в установленому порядку проведення медичного обстеження постраждалих осіб, а у разі ушкоджень сексуального характеру направляють постраждалих осіб на тестування на ВІЛ-інфекцію.

Уповноважені підрозділи органів Національної поліції, зокрема, вживають заходи для припинення домашнього насильства та надання допомоги постраждалим особам, забезпечують інформування постраждалих осіб про їхні права, заходи і соціальні послуги, якими вони можуть скористатися, винесення термінових заборонних приписів стосовно кривдників, взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи в порядку, визначеному законодавством, анулювання дозволів на право придбання, зберігання, носіння зброї та боєприпасів їх власникам у разі вчинення ними домашнього насильства, а також вилучення зброї та боєприпасів у порядку, визначеному законодавством.

Яка відповідальність за вчинення насильства?

За вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування законодавством встановлено відповідальність у виді накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або адміністративний арешт на строк до семи діб. А у разі вчинення тих самих дій особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі правопорушення передбачено відповідальність у виді штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Кримінальна відповідальність при проявах домашнього насильства настає за вчинення легких тілесних ушкоджень, умисних середньої тяжкості тілесних ушкоджень, **побоїв і мордувань** тощо відповідно до кримінального кодексу.

Разом з тим, Верховною Радою прийнято Закон України від 06 грудня 2017 року № 2227-VIII «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами», який набирає чинності через рік з дня його опублікування, та передбачає зміни до Кримінального кодексу України, а саме доповнення новою статтею 126¹, якою встановлюється кримінальна відповідальність за домашнє насильство, тобто умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного або економічного насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах, що призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи. За такі дії особа буде нести покарання у виді громадських робіт на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин, або арешту на строк до шести місяців, або обмеження волі на строк до п'яти років, або позбавлення волі на строк до двох років.

12/01/2018

Павле Дмитровичу, я багато років займався власним невеликим бізнесом і був оформлений як ФОП. Зараз мені запропонували роботу з нормальною зарплатою. Тому треба якомога швидше ліквідувати свій ФОП. Скажіть як це зараз зробити? Куди звертатися, що потрібно? Семен Дехтяренко Куди звернутися для припинення діяльності ФОП?

Реєстрацію припинення підприємницької діяльності ФОП уповноважені здійснювати :

виконавчі органи місцевих рад, а також міські, районні державні адміністрації (у разі прийняття відповідною радою рішення про наділення такими повноваженнями);
нотаріуси;
акредитовані суб'єкти.

Реєстрацію припинення підприємницької діяльності для осіб, які переселилися з території проведення антитерористичної операції в період її проведення, здійснює державний реєстратор за адресою їх тимчасового проживання.

Припинення підприємницької діяльності внутрішньо переміщеної особи здійснюється за її заявою та спрощеною процедурою за місцем проживання на підставі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Які підстави для проведення державної реєстрації?

Державна реєстрація та інші реєстраційні дії проводяться на підставі:

документів, які подаються заявником для державної реєстрації;

судових рішень, які набрали законної сили та тягнуть за собою зміну відомостей в Єдиному державному реєстрі;
рішень, прийнятих за результатами оскарження в адміністративному порядку.

Яка форма подання документів для державної реєстрації?

1. Паперова форма: документи подаються особисто заявником або поштовим відправленням (бажано цінним листом з описом вкладення та повідомленням про вручення).
2. Електронна форма: документи подаються заявником через портал електронних сервісів .

Для того, щоб подати заяву необхідно зареєструватися на сайті за посиланням <https://online.minjust.gov.ua/registration-fiz> та виконати вказані на сайті дії.

Електронна заява формується з обов'язковим долученням до неї електронних копій оригіналів документів для державної реєстрації, виготовлених шляхом сканування, або оригіналів таких електронних документів, опису поданих заявником документів для державної реєстрації, сформованого за допомогою програмних засобів ведення Єдиного державного реєстру.

Заява та документи для державної реєстрації в електронній формі подаються з обов'язковим накладенням заявником власного електронного цифрового підпису.

Які документи потрібно?

- 1) заява про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності ФОП за рішенням особи (форма 12);
- 2) ксерокопія свідоцтва про смерть, судове рішення про визнання особи безвісно відсутньою - у разі припинення у зв'язку зі смертю;
- 3) паспорт громадянина України або інший документ, який підтверджує особу;
- 4) примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) документа, що засвідчує повноваження представника (у випадку подання документів представником).

Скільки коштує ця процедура, який строк розгляду документів?

За проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця справлення плати не передбачено.

Розгляд документів, поданих для державної реєстрації та проведення інших реєстраційних дій щодо фізичних осіб - підприємців має не перевищувати 24 годин після надходження документів. Виняток – вихідні та святкові дні.

Що робити після реєстрації?

Наступний крок – здійснити остаточні розрахунки з податків від провадження підприємницької діяльності та в установлені строки подати до органу Державної фіскальної служби податкову декларацію за останній базовий податковий (звітний) період, у якому проведено державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця.

Крім того, контролюючий орган може призначити та провести документальну перевірку такої фізичної особи – платника податків за наявності підстав та з урахуванням строків давності, передбачених Податковим кодексом України.

Після цього ФОП має подати сам за себе звіт із зазначенням типу форми "ліквідаційна", де останнім звітним періодом буде період з дня закінчення попереднього звітного періоду до дня державної реєстрації припинення підприємницької діяльності.

Закрити рахунок у банку, якщо він був відкритий.

05.01.2018

Скажіть будь-ласка як оформляється закордонний паспорт для дітей? Наперед дуже вдячна за допомогу.

Христина Степанчишин

Які закордонні паспорти зараз видають?

Паспорт для виїзду за кордон виготовляється у формі книжечки, правий форзац якої містить безконтактний електронний носій – «чіп». 20 грудня 2016 року припинено прийом документів для оформлення паспортів без «чіпа» з інформацією про особу та її біометричних даних (відцифрованого обличчя, підпису та відбитків пальців особи).

Куди звернутись оформлення закордонного паспорта?

- До територіальних органів та територіальних підрозділів Державної міграційної служби;
- До центрів надання адміністративних послуг;
- До державного підприємства «Документ»;
- До закордонної дипломатичної установи (у разі постійного проживання або тимчасового перебування особи за кордоном).

У окремих випадках звернення можливе лише до територіального органу ДМС:

- Втрата або викрадення паспорта, потреба обміні під час перебування в Україні особи, яка постійно проживає за кордоном.
- Якщо особа не може пересуватися самостійно або потребує термінового лікування.
- Оформлення документів для виїзду на постійне проживання усиновленої дитини.

Які необхідно зібрати документи?

1. Паспорт громадянина України (для особи, яка досягла 14-річного віку);
2. Свідоцтво про народження або документ, який підтверджує факт народження (якщо немає 14 років).
3. Документ, який посвідчує особу законного представника, у разі подання документів законним представником, крім випадків, коли законним представником є один із батьків.
4. Документи, які підтверджують сплату адміністративного збору.
5. У разі оформлення паспорта для виїзду за кордон особі, яка не досягла 12-річного віку, або особі, яка не може пересуватися самостійно у зв'язку з тривалим розладом здоров'я, може бути подано одну кольорову фотокартку розміром 10-15 сантиметрів для внесення відцифрованого образу обличчя особи шляхом сканування.

При замовленні другого закордонного паспорта обов'язкова наявність раніше виданого закордонного паспорта або проїзного документа дитини (діючого, не діючого, на інше прізвище). Сканування відбитків пальців рук дітей здійснюється з 12 років за дозволом батьків (законних представників).

Хто може звернутись за оформленням паспорта для виїзду за кордон?

1. Особа, яка досягла 16-річного віку, на підставі заяви-анкети, поданої нею особисто;
2. Особа, яка не досягла 16-річного віку, на підставі заяви-анкети одного з батьків чи опікунів.

У разі відсутності другого з батьків під час подання документів така заява має бути нотаріально засвідчена перед поданням.

Якщо батьки не перебувають у шлюбі, оформлення, обмін та видача паспорта для виїзду за кордон здійснюється на підставі заяви-анкети того з них, з ким проживає дитина.

У разі оформлення паспорта дитини меншої 16 років, яка проживає з одним із батьків, а місцезнаходження другого з батьків невідоме, необхідно подати оригінал або засвідчену копію одного з документів:

- свідоцтва про смерть другого з батьків;
- рішення суду про позбавлення батьківських прав другого з батьків;
- рішення суду про визнання другого з батьків безвісно відсутнім;
- рішення суду про визнання другого з батьків недієздатним;
- довідки про реєстрацію місця проживання дитини разом з одним із батьків, який подає заяву-анкету;
- оригінал витягу з реєстру актів цивільного стану про народження із зазначенням відомостей про батька.

Заява від другого з батьків не вимагається, якщо він є іноземцем або особою без громадянства.

Скільки коштує оформленням паспорта для виїзду за кордон?

Залежить від строку виготовлення.

Не довше 20 днів – 557 грн 32 коп.

Не довше 7 днів – 810 грн 32 коп.

Не довше 3 днів (у зв'язку з нагальною потребою в лікуванні чи смертю родича, який проживав за кордоном) – 810 грн 32 коп.

Вартість оформлення паспорта для виїзду за кордон в закордонній дипломатичній установі становить від 20 до 250 доларів США.

Де забрати готовий паспорт?

Видача паспорта здійснюється тим самим органом, який прийняв документи.

Для отримання паспорта для виїзду за кордон, пред'являється документ, що посвідчує особу.

Паспорт дитини до 12 років може бути виданий особі, уповноваженій на це законним представником на підставі довіреності, засвідченої в установленому порядку.

Паспорт для виїзду за кордон дитині від 12 до 16 років, може бути виданий особі, уповноваженій на це законним представником на підставі довіреності за умови присутності особи, на ім'я якої оформлено паспорт для виїзду за кордон.

Чи є якісь особливі моменти на які варто звернути увагу?

У випадку відсутності біометричного паспорта для виїзду за кордон дитині – громадянину України необхідно оформити відповідну візу у представництві тієї країни, куди планується подорож.

З дітей віком до 18 років і дітей віком до 21 року, які перебувають на утриманні, плата за оброблення заяв про оформлення віз не стягується.

За наявності паспорта громадянина України або проїзного документа дитини дитина може перетинати кордон з Республікою Білорусь.

За наявності паспорта громадянина України з безконтактним електронним носієм або проїзного документа дитини дитина може перетинати кордон з Турецькою Республікою.

Коли доведеться отримувати новий паспорт?

Паспорт для виїзду за кордон оформляється на 4 роки особам, які не досягли 16-річного віку, і на 10 років особам, які досягли 16-річного віку.

10.10.2017

Стягнення нарахованої, але не виплаченої заробітної плати

Доброго дня пане Міністре! Після звільнення за згодою сторін мені не виплатили частину коштів, які я заробив. Як мені поступити в такому випадку?

Олександр Раєвський

Чи має роботодавець при звільненні виплатити всю суму одразу?

При звільненні працівника виплата всіх сум провадиться в день звільнення. Якщо працівник в цей день не працював – кошти мають бути виплачені не пізніше наступного дня після пред'явлення звільненим працівником вимоги про розрахунок. Про нараховані суми, належні працівникові при звільненні, власник або уповноважений ним орган повинен письмово повідомити працівника перед виплатою зазначених сум.

В разі спору про розмір сум, належних працівникові при звільненні, власник або уповноважений ним орган в усякому випадку повинен в зазначений у цій статті строк виплатити не оспорювану нею суму.

Що робити, якщо не дійшли згоди?

Працівник може стягнути нараховану, але не виплачену заробітну плату:

- в позасудовому порядку;
- в судовому порядку.

Як вирішити спір у позасудовому порядку?

Звернутися із заявою до комісії по трудових спорах (у разі її створення) без обмежень будь-яким строком.

Трудовий спір підлягає розгляду, якщо працівник самостійно або з участю профспілкової організації не врегулював розбіжності при безпосередніх переговорах з власником або уповноваженим ним органом.

Комісія зобов'язана розглянути спір у десятиденний строк з дня подання заяви. Спори повинні розглядатися у присутності працівника, який подав заяву, представників власника або уповноваженого ним органу. Розгляд спору за відсутності працівника допускається лише за його письмовою заявою. За бажанням працівника при розгляді спору від його імені може виступати представник профспілкового органу або за вибором працівника інша особа, в тому числі адвокат.

Чи можна оскаржити рішення комісії?

У разі незгоди з рішенням комісії по трудових спорах можна оскаржити її рішення до суду в десятиденний строк з дня вручення виписки з протоколу засідання комісії чи його копії. Пропуск вказаного строку не є підставою відмови у прийнятті заяви. Визнавши причини пропуску поважними, суд може поновити цей строк і розглянути спір по суті. В разі коли пропущений строк не буде поновлено, заява не розглядається, і залишається в силі рішення комісії по трудових спорах.

Чи довго чекати виконання рішення комісії?

Рішення комісії по трудових спорах підлягає виконанню у триденний строк після закінченні 10 днів, передбачених на його оскарження.

У разі невиконання власником або уповноваженим ним органом рішення комісії по трудових спорах у встановлений строк працівникові комісією по трудових спорах підприємства, установи, організації видається посвідчення, що має силу виконавчого листа.

На підставі посвідчення, пред'явленого не пізніше тримісячного строку до органу державної виконавчої служби або приватному виконавцю, державний виконавець чи приватний виконавець виконує рішення комісії по трудових спорах у примусовому порядку.

Що необхідно знати, щоб звернутися до суду?

Для стягнення заборгованості працівник може звернутися до суду в порядку:

- наказного провадження (вимога працівника про стягнення нарахованої, але не виплаченої заробітної плати є безспірною);
- позовного провадження (наявний спір щодо розміру заборгованості з виплати заробітної плати та/або права на її отримання).

Яка процедура в рамках наказного провадження?

Судовий наказ може бути видано у разі якщо заявлено вимогу про стягнення нарахованої, але не виплаченої працівнику суми заробітної плати.

Заява про видачу судового наказу подається до суду першої інстанції за місцем розташування підприємства або за місцем реєстрації позивача.

Працівник має право звернутися до суду без обмеження строку.

Які документи необхідно подати і скільки це коштує?

Заява подається у письмовій формі та має містити докази:

перебування заявника у трудових відносинах із боржником (наприклад: засвідчені копії наказу про прийняття на роботу, копія трудової книжки, копія трудового договору між роботодавцем і працівником, довідка з місця роботи тощо);

підтвердження суми, яка стягується (будь-який належно оформлений документ, що вказує на розмір нарахованої заробітної плати та компенсації за порушення строків її виплати, зокрема, довідка бухгалтерії боржника, розрахунковий лист чи копія платіжної відомості тощо).

При зверненні до суду в порядку наказного провадження з вимогою про стягнення нарахованої, але не виплаченої зарплати судовий збір не сплачується.

Як довго чекати рішення?

У разі прийняття судом ухвали про відкриття провадження, суд у триденний строк видає судовий наказ по суті заявлених вимог.

Судовий наказ набирає законної сили протягом 3 днів після закінчення десятиденного строку, які виділяються позивачу на подання заяви про відміну ухвали.

На підставі судового наказу стягувач повинен звернутися до державної виконавчої служби з метою його примусового виконання.

Яка процедура звернення у рамках позовного провадження?

У разі наявності спору щодо розміру заборгованості працівник може звернутися з позовною заявою до суду за місцем розташування підприємства чи місцем проживання/перебування позивача без обмеження строків.

Позивачі звільняються від сплати судового збору.

Чи передбачене відшкодування за час затримки розрахунку при звільненні?

Суд стягує на користь працівника середній заробіток за весь період затримки розрахунку. Якщо розрахунок не проведений до розгляду справи – по день постановлення рішення.

Відсутність коштів у роботодавця не виключає його відповідальності.

У разі спору про розмір виплат вимоги про відповідальність за затримку підлягають задоволенню у повному обсязі, якщо спір вирішено на користь позивача.

При частковому задоволенні позову працівника суд визначає розмір відшкодування за час затримки розрахунку з урахуванням спірної суми, на яку той мав право, частки, яку вона становила у заявлених вимогах, істотності цієї частки порівняно із середнім заробітком та інших конкретних обставин справи.

Як довго чекати рішення щодо стягнення заробітної плати?

Судове рішення про виплату заробітної плати підлягає негайному виконанню, якщо сума заборгованості не перевищує 1 місяць.

Суд, ухвалюючи рішення, може допустити негайне виконання судового рішення в разі стягнення всієї суми заборгованості із заробітної плати.

Куди звернутися, щоб отримати детальну консультацію?

м.Одеса, вул. Б.Хмельницького 34, Головне територіальне управління юстиції в Одеській області

Телефон гарячої лінії : **(048) 705-18-21**

04.10.2017

Пане Міністре, доброго дня. Ми з колегами по 30 і більше років пропрацювали на виробництві. Жили у гуртожитку від заводу. Зараз пішли слухи, що можливо ми отримаємо право на приватизацію нашого житла. Підкажіть, як ми маємо це правильно зробити?

Тетяна Литвин

Хто має право на приватизацію?

Громадяни України, які постійно проживають в квартирах (будинках) або перебували на обліку осіб, які потребують поліпшення житлових умов.

Право на приватизацію житлових приміщень у гуртожитку з використанням житлових чеків одержують громадяни України, які на законних підставах проживають у них.

Кожен громадянин України має право приватизувати займане ним житло безоплатно в межах номінальної вартості житлового чеку або з частковою доплатою один раз.

Які об'єкти не підлягають приватизації?

1. квартири-музеї;

2. квартири (будинки), житлові приміщення у гуртожитках, розташовані на територіях закритих військових поселень, підприємств, установ та організацій, природних та біосферних заповідників, національних парків, ботанічних садів, дендрологічних, зоологічних, регіональних ландшафтних парків, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, історико-культурних заповідників, музеїв;
3. квартири (будинки), житлові приміщення у гуртожитках, які перебувають в аварійному стані; квартири (кімнати, будинки), віднесені у встановленому порядку до числа службових, а також квартири (будинки), житлові приміщення у гуртожитках, розташовані в зоні безумовного відселення.

Як можна приватизувати житло?

Варіант 1. Безоплатна передача громадянам квартир (будинків), житлових приміщень у гуртожитках з розрахунку санітарної норми 21 квадратний метр загальної площі на наймача і кожного члена його сім'ї та додатково 10 квадратних метрів на сім'ю.

Варіант 2. Продаж надлишків загальної площі квартир (будинків), житлових приміщень у гуртожитках громадянам України, які мешкають в них або перебувають в черзі на поліпшення житлових умов.

Куди звернутися для приватизації?

Приватизація державного житлового фонду здійснюється уповноваженими на це органами, створеними місцевою державною адміністрацією, та органами місцевого самоврядування, державними підприємствами, організаціями, установами, у повному господарському віданні або оперативному управлінні яких перебуває державний житловий фонд.

Які потрібно зібрати документи?

1. оформлена [заява на приватизацію](#);
2. копія документа, що посвідчує особу;
3. технічний паспорт на квартиру (будинок), жиле приміщення у гуртожитку;
4. [довідка про склад сім'ї та займані приміщення](#);
5. копія ордеру про надання житлової площі (копія договору найму у гуртожитку);
6. документ, що підтверджує невикористання житлових чеків для приватизації державного житлового фонду (довідка з попередніх місць проживання (після 1992 року) щодо невикористання права на приватизацію державного житлового фонду);
7. копія документа, що підтверджує право на пільгові умови приватизації;
8. заява – згода тимчасово відсутніх членів сім'ї наймача на приватизацію.

Кому може бути відмовлено у приватизації?

Громадянам, які:

- проживають у гуртожитках менше ніж 5 років, без правових підстав;
- проживають у гуртожитках, призначених для тимчасового проживання, у зв'язку з навчанням, перенавчанням чи підвищенням кваліфікації у навчальних закладах та у зв'язку з роботою (службою) за контрактом;
- мешкають у спеціальних гуртожитках, призначених для тимчасового проживання осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі і потребують поліпшення житлових умов або жила площа яких тимчасово заселена, або яким немає можливості повернути колишнє жиле приміщення;
- потребують медичної допомоги у зв'язку із захворюванням на туберкульоз;
- проживають у гуртожитках, що мають статус соціальних на день набрання Законом України "Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків".

Чи можна оскаржити відмову?

Спори щодо приватизації квартири (будинку), житлового приміщення в гуртожитку вирішуються в порядку [цивільного судочинства](#).

Чи можна продати або подарувати приватизоване житло?

Власник приватизованого житла має право розпорядитися майном на свій розсуд. Він може продати, подарувати, заповісти, здати в оренду, обміняти, закласти, укласти будь-які інші угоди, які не заборонені законом.

Куди звертатися, щоб отримати детальну консультацію?

ГРОМАДСЬКА ПРИЙМАЛЬНЯ з надання безоплатної первинної правової допомоги при Головному територіальному управлінні юстиції в Одеській області **т.705 - 44 - 66**

26.09.2017

Права споживачів у разі придбання товару неналежної якості

Шановний пане Міністр! Ми купили бойлер, бо вже з квітня немає гарячої води і вмикати її ніхто не збирається. Кілька днів тому він потік. Чи маємо ми право на заміну його на новий чи мені повернуть гроші?

Лілія Онуфрик

На що має право покупець у разі придбання товару неналежної якості?

Покупець має право вимагати пропорційного зменшення ціни або безоплатного усунення недоліків товару в розумний строк, або відшкодування витрат на усунення недоліків товару.

Товар неналежної якості може підлягати обміну протягом гарантійного строку, який зазначається в документах, котрі додаються до продукції.

У разі виявлення недоліків товару протягом встановленого гарантійного терміну з вини виробника покупець має право:

- розірвати угоду і повернути кошти, які були витрачені на покупку,
- замінити товар на такий самий, або аналогічний, якщо є в наявності у продавця.

Наявність недоліків або факт фальсифікації підтверджується висновком експертизи, яка повинна бути організована продавцем у 3-денний строк з дня одержання від споживача письмової згоди на цю дію.

Експертиза проводиться за рахунок продавця. Якщо у висновках експертизи буде доведено, що недоліки виникли внаслідок порушення споживачем встановлених правил використання, зберігання чи транспортування, вимоги споживача не підлягають задоволенню, а споживач зобов'язаний відшкодувати продавцю витрати на проведення експертизи.

Як довго чекати на заміну товару?

За наявності товару – негайно;

У разі перевірки якості товару - 14 денний термін;

У разі відсутності товару – 2 місячний строк з моменту подання заяви.

Скільки може тривати усунення недоліків товару?

Недоліки товару, пред'явлені споживачем, повинні бути усунуті протягом 14 днів з дати його пред'явлення або за згодою сторін в інший строк.

Чи маю я право отримати у користування інший прилад на час ремонту?

На письмову вимогу споживача на час ремонту йому надається (з доставкою) товар аналогічної марки (моделі, артикулу, модифікації).

За кожний день затримки виконання вимоги споживача сплачується неустойка у розмірі 1 % вартості товару.

При усуненні недоліків шляхом заміни комплектуючого виробу або складової частини товару, на які встановлено гарантійні строки, гарантійний строк на новий комплектуючий виріб і складову частину вираховуються з дня видачі споживачеві товару після ремонту.

Які документи треба мати при собі?

Розрахунковий документ з позначкою про дату продажу товару, гарантійні зобов'язання, зміст договору з виконавцем робіт (послуг), опис виявлених недоліків, висунуті вимоги (прохання) з документальним підтвердженням факту їх отримання продавцем (виконавцем), отримані заявником відповіді, висновки тощо.

Куди звертатися, якщо продавець порушує права?

Якщо ви хочете уникнути судового розгляду, то до Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів у відповідному регіоні. Контакти територіальних органів можна знайти за посиланням http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Kontakti_Terorganiv/139/

У випадку порушення продавцем прав споживача останній має право звернутися до уповноваженого органу з [усним, електронним або письмовим зверненням \(скаргою\)](#).

До письмового звернення (скарги) додаються наступні документи:

1. копія звернення до суб'єкта господарювання (продавець);
2. копія документу, який засвідчує факт придбання товару;
3. копія технічного паспорта з позначкою про дату продажу;
4. інші документи, які стосуються розгляду звернення.

У які строки буде розглянуто таке звернення?

У термін не більше 1 місяця від дня їх надходження.

Якщо в місячний термін вирішити порушені у зверненні питання неможливо, продавець встановлює необхідний термін для його розгляду, про що повідомляється подавачу.

При цьому загальний термін вирішення питань не може перевищувати 45 днів.

Звернення громадян, які мають встановлені законодавством пільги, розглядаються у першочерговому порядку.

Чи можу я звернутися до суду?

Споживач для захисту своїх прав має право звернутися до суду за місцем проживання, місцем заподіяння шкоди чи виконання договору.

До позовної заяви додаються докази, що обґрунтовують позовні вимоги, тобто відмову покупця обміняти товар, зокрема:

1. копія звернення до продавця;
2. висновок експертизи про невідповідність товару встановленим вимогам якості;
3. копія документу, який засвідчує факт придбання товару;
4. копія технічного паспорта чи іншого документа, що його замінює, з позначкою про дату продажу;
5. інші документи, які стосуються розгляду звернення.

Суд одночасно вирішує питання щодо [відшкодування моральної шкоди](#).

Скільки це коштуватиме?

Споживачі звільняються від сплати судового збору за позовами, які пов'язані з порушенням їх прав (частина 3 статті 22 Закону України "Про захист прав споживачів").

Які строки розгляду питання судом?

Цивільна справа в порядку позовного провадження розглядається судом протягом розумного строку, але не більше 2 місяців з дня відкриття провадження у справі.

Куди звертатися, щоб отримати детальну консультацію?

Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області, вул. 7-ма Пересипська, м. Одеса, тел.: (048) 716-13-01, e-mail: gu@odesa.consumer.gov.ua.

25.09.2017

Що треба зробити для виплати аліментів?

Один із батьків може подати заяву за місцем роботи, місцем виплати пенсії, стипендії про відрахування аліментів на дитину в розмірі та на строк, які визначені у цій заяві.

Аліменти відраховуються не пізніше триденного строку від дня, встановленого для виплати заробітної плати, пенсії, стипендії.

На підставі заяви одного з батьків аліменти можуть бути відраховані й тоді, коли загальна сума, яка підлягає відрахуванню на підставі заяви та виконавчих документів, перевищує половину заробітної плати, пенсії, стипендії, а також якщо з нього вже стягуються аліменти на іншу дитину.

Чи потрібно підписувати якісь папери?

Обов'язку підписання таких паперів немає. Однак батьки мають право укласти договір про сплату аліментів на дитину, у якому визначаються розмір та строки виплати.

Договір укладається у письмовій формі та підлягає нотаріальному посвідченню.

У разі невиконання одним із батьків свого обов'язку за договором, аліменти з нього можуть стягуватися на підставі виконавчого напису нотаріуса.

У яких випадках слід звертатися до суду?

У разі неможливості досягнення між батьками угоди про добровільне відрахування, кошти на утримання дитини можуть бути присуджені за рішенням суду.

Яким може бути розмір аліментів?

Мінімальний розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим, ніж 50% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

Якщо стягуються аліменти на 2 і більше дітей, суд визначає єдину частку від заробітку, яка буде стягуватися до досягнення найстаршою дитиною повноліття.

Той із батьків або інших законних представників дитини, разом з яким проживає дитина, має право звернутися до суду із заявою про видачу судового наказу про стягнення аліментів у розмірі:

- на 1 дитину – однієї чверті,
- на 2 дітей – однієї третини,
- на 3 і більше дітей – половини заробітку платника аліментів, але не більше 10 прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку на кожну дитину.

Суд за заявою одержувача може визначити розмір аліментів у твердій грошовій сумі.

У такому випадку розмір аліментів підлягає індексації. Індиксація проводиться згідно із [Законом України «Про індексацію грошових доходів населення»](#).

Той із батьків, разом з яким проживає дитина, має право звернутися до суду із заявою про видачу судового наказу про стягнення аліментів у розмірі 50% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

У 2017 році прожитковий мінімум на дітей становить:

віком до 6 років:	з 1 січня 2017 року - 1355 гривень , з 1 травня - 1426 гривень , з 1 грудня - 1492 гривні ;
віком від 6 до 18 років:	з 1 січня 2017 року - 1689 гривень , з 1 травня - 1777 гривень , з 1 грудня - 1860 гривень .

Чи є можливість змінити розмір аліментів?

Розмір аліментів може бути згодом зменшено або збільшено за домовленістю між батьками або за рішенням суду за позовом платника або одержувача аліментів у разі зміни матеріального або сімейного стану, погіршення або поліпшення здоров'я когось із них.

За яких умов можливе дострокове припинення виплати аліментів?

За угодою між батьками обов'язок зі сплати аліментів може бути достроково припинений шляхом укладення з дозволу органу опіки та піклування договору про припинення права на аліменти на дитину в зв'язку з передачею права власності на нерухоме майно (житловий будинок, квартиру, земельну ділянку тощо).

Такий договір нотаріально посвідчується. Право власності на нерухоме майно за таким договором виникає з моменту державної реєстрації.

Куди звертатися, щоб отримати детальну консультацію?

Управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції в Одеській області, м. Одеса, площа Дерев'янка, 1.

Номер телефону : (048) 7051789, 7051580.

13.09.2017

Павле Дмитровичу, вітаю Вас та хочу звернутися з таким питанням. Після смерті матері залишилася хата, побудована ще після війни. Жодних документів на нього немає, бо тоді ніхто таких документів не вимагав. Заповіту мама також не залишила. Підкажіть як мені правильно поступити, щоб оформити хату на себе?

Ольга Качан

Що таке спадкування?

Спадкування – це перехід прав та обов'язків (спадщини) від особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців).

Спадкоємець за заповітом чи за законом має право прийняти спадщину або не прийняти її.

До складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті.

Спадкоємець, який прийняв спадщину, може одержати свідоцтво про право на спадщину.

Видача свідоцтва про право на спадщину на майно, право власності на яке підлягає державній реєстрації, проводиться нотаріусом. Для цього спадкоємець має подати документи, які посвідчують право власності спадкодавця на відповідне майно.

Разом з тим відсутність свідоцтва про право на спадщину не позбавляє спадкоємця права на спадщину.

Нотаріус має перевірити подані документи та взнати, чи немає заборон або арешту цього майна.

За відсутності у спадкоємця необхідних документів нотаріус відмовляє йому у вчиненні нотаріальної дії та роз'яснює процедуру вирішення зазначеного питання в судовому порядку.

До якого суду слід звернутися?

Справа щодо оформлення документів, що посвідчують право власності на нерухоме майно, розглядається в порядку цивільного судочинства в районних, районних у містах, міських та міськрайонних судів за місцем розташування майна.

Скільки це коштуватиме?

За подання позову сплачується судовий збір у розмірі 1%.

При цьому, розмір оплати не може бути меншим 40% розміру прожиткового мінімуму на одну працездатну особу та не може перевищувати розміру 5 прожиткових мінімумів.

Ціна позову визначається, виходячи з грошової оцінки нерухомого майна. Вартість може бути зазначена в технічному паспорті на майно, або за результатом проведеної експертної оцінки.

Які документи треба подати до суду?

До позовної заяви, оформленої відповідно до вимог Цивільного процесуального кодексу України, додаються докази, які обґрунтовують позовні вимоги, наприклад:

- свідоцтво про смерть спадкодавця;
- архівні довідки чи витяги з рішень сільської ради про надання земельної ділянки;
- дозвіл на будівництво будинку;
- довідка виконавчого комітету сільської ради депутатів трудящих;
- записи у погосподарських книгах;
- реєстрація місця проживання спадкодавця у будинку за паспортом;
- технічний паспорт на будинок;
- сплата за комунальні послуги;
- документи з колгоспу про відведення в установленому порядку земельної ділянки під забудову тощо.

Як довго чекати на рішення?

Цивільна справа розглядається судом протягом розумного строку, але не більше 2 місяців з дня відкриття провадження справи.

Але на сьогоднішній день оформити право власності на житловий будинок в порядку спадкування у Вашій ситуації можливо не тільки в судовому порядку.

Ви як спадкоємець можете подати заяву та документи, необхідні для відповідної реєстрації що підтверджують набуття спадкодавцем права власності на нерухоме майно (це може бути, наприклад, виписка з погосподарської книги), витяг із Спадкового реєстру про наявність заведеної спадкової справи та документ, що містить відомості про склад спадкоємців, виданий нотаріусом чи

уповноваженою на це посадовою особою органу місцевого самоврядування, якими заведено відповідну спадкову справу.

З заявою про реєстрацію прав власності на житловий будинок Ви можете звернутися до будь-якого реєстратора (нотаріуса) в межах області. В такому випадку право власності на житловий будинок, що належав Вашій матері, буде зареєстровано за Вашою матір'ю (померлою). Після чого, на підставі відомостей з Державного реєстру прав, нотаріус має можливість видати Вам Свідоцтво про право на спадщину.

Куди звертатися, щоб отримати детальну консультацію?

Відділ з питань нотаріату Головного територіального управління юстиції в Одеській області

(048) 705-18-16

30.08.2017

Доброго дня, шановний пане Міністре! Виступаючи якось по телевізору Ви казали, що дуже часто антирейдерська комісія Міністерства юстиції не може ніяким чином вплинути на проблемну ситуацію, оскільки фактично жодних порушень з боку орендаря нема, адже власники земельних паїв підписують договори оренди, не читаючи їх і лише потім виявляють якісь проблемні моменти. Скажіть будь-ласка, як правильно оформити такий договір, щоб не потрапити у неприємну ситуацію? І як за наявності договору можна його змінити чи розірвати?

Олег Макогон

Чому необхідно підписувати договір оренди?

Право оренди земельної ділянки посвідчується договором оренди землі. Договір укладається між власником землі та орендарем у письмовій формі. За бажанням однієї із сторін він може бути посвідчений нотаріально.

Що треба вказувати у договорі?

У договорі має обов'язково міститися інформація про:

- об'єкт оренди (кадастровий номер, місце розташування, розмір земельної ділянки);
- строк дії договору оренди;
- орендну плату (розмір, індексація, спосіб та умови розрахунків, строків, порядку її внесення і перегляду, відповідальність за несплату).

За згодою сторін у договорі оренди землі можуть зазначатися інші умови.

Що робити, якщо кадастрового номера на документі немає?

Якщо у Вас державний акт на земельну ділянку без присвоєного кадастрового номеру, необхідно звернутися до спеціалізованого підприємства щодо виготовлення технічної документації із землеустрою.

Після цього треба пройти реєстрацію в регіональному підрозділі Держгеокадастру та зареєструвати право власності в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

Якими можуть бути строки договору оренди та вартість оренди землі?

Мінімальний строк оренди для земельних ділянок сільськогосподарського призначення становить 7 років, а максимальний – 50 років.

Розмір орендної плати за землю встановлюється за згодою сторін. Проте ця сума не може бути меншою за 3% вартості земельної ділянки.

Чи можна змінити умови договору або розірвати його?

Зміна умов договору оренди землі чи розірвання цього договору здійснюється за взаємною згодою сторін.

У разі недосягнення згоди щодо зміни умов договору чи його добровільного розірвання спір вирішується в судовому порядку.

Розірвання договору оренди землі в односторонньому порядку не допускається, окрім випадків, коли така можливість прописана у самому договорі.

Куди звертатися, щоб уберегтися від проблем при передачі землі в оренду?

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Одеській області:

Адреса: вул. Льва Толстого, 6, м. Одеса, 65023, Україна

Контактний телефон: (048) 726-22-23

Єдиний телефонний номер системи безоплатної правової допомоги: 0-800-213103

Головне територіальне управління юстиції в Одеській області:

Адреса: вул. Богдана Хмельницького 34, м. Одеса, 65007, Україна

Контактний телефон: (048) 705-44-66

Пане Міністре, вітаю Вас! У мене є пай, який я хочу здати в оренду нашому місцевому фермеру. Прошу детально роз'яснити, як мені поступати і що робити, щоб не стати жертвою обману чи, не приведи Господи, потрапитися на вудку рейдерів?

Сергій Гапчук

Які документи підтверджують право власності на землю?

Щоб передати землю в оренду Ви повинні мати документ, який підтверджує, що Ви є її власником. Документи, які посвідчують право власності на земельну ділянку, можна розділити на 2 групи.

Перша. Документи, видані до 1 січня 2013р.: державний акт на право приватної власності на землю; державний акт на право власності на землю чи державний акт на право власності на земельну ділянку.

Друга. Документи, які видавалися після 1 січня 2013.: свідоцтво про право власності на нерухоме майно чи витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності.

Право постійного користування земельною ділянкою посвідчується державним актом на право постійного користування земельною ділянкою.

При зміні власника право власності на земельну ділянку без зміни її меж та цільового призначення також посвідчується договором купівлі-продажу або свідоцтвом про право на спадщину.

Які вимоги ставляться до орендаря?

Другим важливим питанням є вибір орендаря, з яким Ви у майбутньому підпишете договір оренди.

Відповідно до чинного законодавства орендарями земельних ділянок можуть бути:

- державні адміністрації всіх рівнів, Кабінет Міністрів та уряд Криму в межах повноважень, визначених законом;
- сільські, селищні, міські, районні та обласні ради, Верховна Рада Криму;

- громадяни і юридичні особи України, іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи, міжнародні об'єднання та організації, а також іноземні держави.

Між власником та орендарем має бути укладений договір оренди землі, зареєстрований відповідно до діючих на момент укладання законів.

Як має виглядати договір?

Договір укладається у письмовій формі й може бути посвідчений нотаріально. Він має містити інформацію про:

- об'єкт оренди (кадастровий номер, місце розташування, розмір земельної ділянки);
- строк дії договору оренди;
- орендну плату (розмір, індексація, спосіб та умови розрахунків, строків, порядку її внесення і перегляду, відповідальність за несплату).

Строк дії договору для ділянок сільськогосподарського призначення – від 7 до 50 років.

Розмір щорічної орендної плати встановлюється за згодою сторін, але не може бути меншим за 3% вартості земельної ділянки.

За згодою сторін у договорі оренди землі можуть зазначатися й інші умови.

Що робити, якщо кадастровий номер не вказаний?

Необхідно звернутися до спеціалізованого підприємства щодо виготовлення технічної документації із землеустрою.

Після цього треба пройти реєстрацію в регіональному підрозділі Держгеокадастру та зареєструвати право власності в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

Чи можна змінити умови договору чи розірвати його?

Зміна умов договору оренди землі здійснюється за взаємною згодою сторін або у судовому порядку.

Договір може бути розірваний за згодою сторін або ж на вимогу однієї із сторін за рішенням суду.

Розірвання договору оренди землі в односторонньому порядку не допускається, окрім випадків, коли така можливість прописана у самому договорі.

Після підписання договору земля одразу переходить у користування орендаря?

Ні, підписання договору є необхідною, але не достатньою умовою для того, щоб повноцінно вступити в права користування орендованою ділянкою. Право оренди земельної ділянки виникає з моменту державної реєстрації оренди земельної ділянки.

Куди звернутися, щоб провести реєстрацію договору оренди?

Провести державну реєстрацію права оренди земельної ділянки може будь-який суб'єкт держреєстрації: виконавчі органи сільських, селищних та міських рад; нотаріуси; центри надання адміністративних послуг; інші акредитовані суб'єкти.

Скільки коштує така процедура?

Держава чітко визначає вартість послуги з реєстрації договорів оренди в залежності від строку, за який буде реєстраторами проведено цю процедуру.

Вартість змінюється від 0,05 прожиткового мінімуму за реєстрацію протягом 5 робочих днів до 2,5 прожиткових мінімумів за термінову реєстрацію впродовж 2 години.

Де отримати додаткову консультацію з цих питань?

М.Одеса, вул. Б.Хмельницького 34, ГТУЮ в Одеській області

Телефон гарячої лінії : (048) 705-18-21

Шановний пане Міністре, допоможіть розібратися з ситуацією. Ми розлучилися з чоловіком, коли нашій доньці було 11 років. До 18 років бувший чоловік сплачував елементи, однак після того, як вона стала повнолітньою, припинив. Зараз донька навчається в університеті. І їй не була б зайвою фінансова підтримка. Чи можна за таких обставин продовжити отримувати аліменти?

Згадана Вами ситуація доволі поширена і детально прописана в нашому законодавстві. Сімейний кодекс покладає на батьків, які мають таку можливість, обов'язок утримувати повнолітніх дітей, які продовжують навчання, до досягнення ними 23 років.

Аліменти на утримання повнолітньої дитини виплачуються як у добровільному порядку, так і за рішенням суду.

У разі добровільної згоди батька підтримувати доньку, ви можете укласти договір про сплату аліментів на дитину. У документі мають бути прописані розмір аліментів та строки їх виплати. Розмір аліментів у такому випадку сторони визначають самостійно. Однак, за жодних обставин він не може бути меншим ніж 30 відсотків прожиткового мінімуму. У разі внесення до договору конкретної суми, законодавство вимагає включати до договору умови індексації виплат.

Договір має бути укладений письмово та підлягає нотаріальному посвідченню.

У разі невиконання обов'язку за договором, стягнення аліментів здійснюється не за судовим рішенням, а на підставі виконавчого напису нотаріуса органом державної виконавчої служби.

Так само, Сімейний кодекс гарантує право на звернення до суду. Зробити це може як той з батьків, з ким проживає дитина, так і безпосередньо дочка чи син.

Заява подається до суду першої інстанції за місцем реєстрації або проживання відповідача чи позивача. При цьому, законом передбачено звільнення від сплати судового збору під час розгляду таких справ.

Аліменти присуджуються рішенням суду від дня пред'явлення позову.

Також суд може прийняти рішення про необхідність сплати аліментів за час, що минув до подачі позову. Але для цього має бути виконано кілька умов: позивач надасть докази того, що він вживав заходів для одержання аліментів з відповідача, але не міг їх одержати через ухилення останнього від їх сплати.

Суд визначає розмір аліментів у вигляді чітко встановленої суми, або у вигляді частки від заробітку платника аліментів. При цьому, суддя має врахувати стан здоров'я та матеріальне становище дитини, стан здоров'я та матеріальне становище платника аліментів, наявність у платника інших дітей, непрацездатних чоловіка, дружини, батьків, дочки, сина та інші важливі обставини.

Розмір аліментів як у разі рішення суду, так і при наявності договору між батьками може бути згодом зменшено або збільшено за рішенням суду в разі зміни обставин передбачених статтею 192 Сімейного кодексу.

У разі припинення навчання, право на аліменти припиняється.

Більш детальні роз'яснення та адвокатську допомогу під час супроводження справи можна отримати в одному з наших центрів чи бюро правової допомоги. Дізнатися, де розташований найближчий пункт допомоги можна на сайті Мін'юсту або за телефоном гарячої лінії 0(800) 213-103.

Доброго дня! Через проведення бойових дій у нашому рідному місті, нам з родиною довелося виїхати з Луганської області. Чоловік знайшов роботу, однак зарплата невелика. Я через хворобу не можу допомогти йому забезпечити сім'ю. Ми чули, що переселенці можуть отримати

одноразову грошову допомогу. Скажіть будь-ласка, чи це правда, і що нам потрібно аби отримати таку допомогу?

Уряд дійсно ще 2014 року затвердив Порядок використання коштів для надання одноразової грошової допомоги постраждалим особам та внутрішньо переміщеним громадянам. Для цих цілей використовуються кошти, які Міністерство соціальної політики України отримує у вигляді благодійних внесків.

Право на отримання такої грошової допомоги мають громадяни у складних життєвих обставинах, які частково або повністю втратили можливість самостійно піклуватися про особисте чи сімейне життя і брати участь у суспільному житті.

Для отримання допомоги Вам необхідно звернутися до місцевого структурного підрозділу з питань соціального захисту населення. При цьому, не важливо, зареєстровані Ви за місцем проживання чи ні. З собою слід мати:

- 1) заяву, в якій зазначаються причини необхідності надання грошової допомоги та реквізити рахунку, відкритого в банківській установі;
- 2) копію документа, що посвідчує особу;
- 3) копію ідентифікаційного коду платника податків;
- 4) копію документів, які підтверджують родинні стосунки;
- 5) для внутрішньо переміщених осіб – копію довідки про взяття на облік;
- 6) медичну довідку про стан здоров'я (у разі необхідності).

Заява пишеться у довільній формі. При написанні заяви варто не забути зазначити всі факти, які підтверджують наявність складних життєвих обставин та додати підтверджуючі документи. Такими документами можуть бути, наприклад, медичні висновки лікарів, направлення на лікування, документи, які підтверджують статус пільгових категорій, розрахунки, рецепти та інші.

Даний пакет документів працівники соцзахисту передадуть до місцевої комісії з призначення одноразової грошової допомоги, яка має бути утворена місцевою державною адміністрацією або виконкомом міської ради.

Комісія приймає рішення про доцільність надання такої допомоги та її розмір. Обсяг допомоги залежить від наявності коштів та характеру життєвих складнощів конкретного заявника.

Строки розгляду питання про надання грошової допомоги, на жаль, законодавством не визначені.

Варто зазначити, що комісіям рекомендовано насамперед надавати допомогу сім'ям загиблих в антитерористичній операції, сім'ям внутрішньо переміщених осіб, сім'ям учасників АТО, які отримали тяжкі поранення та потребують тривалого лікування.

Наші юристи залюбки допоможуть Вам із оформленням усіх паперів. Дізнатися, де розташований найближчий центр чи бюро правової допомоги, можна зателефонувавши на гарячу лінію за телефоном 0-800-213-103 або ж на сайті Мін'юсту (<https://minjust.gov.ua>) в рубриці новини.

Доброго дня, пане Міністре! Минулого року мій чоловік був призваний на службу в армію. До цього він мав свою справу, на яку було взято кредит у банку. Через те, що він пішов захищати Батьківщину і вже не має тих доходів, які в нього були раніше, сплатити за кредитом нашої сім'ї немає з чого. Ми чули, що є певні пільги для військових щодо сплати кредиту. Роз'ясніть будь-ласка, як нам справитися з цією ситуацією.

В Україні триває антитерористична операція на сході країни та протистояння зовнішньому агресорові. Наші військовослужбовці мужньо відстоюють землі Батьківщини. Саме тому держава визначає на

законодавчому рівні додаткові пільги військовослужбовцям для забезпечення їх соціального захисту.

Так, 26 квітня 2014 року Верховною Радою було прийнято Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення оборонно-мобілізаційних питань під час проведення мобілізації».

Серед змін визначено, що військовослужбовцям з початку і до закінчення особливого періоду, а резервістам та військовозобов'язаним – з моменту призову під час мобілізації і до закінчення особливого періоду штрафні санкції, пеня за невиконання зобов'язань перед підприємствами, установами і організаціями усіх форм власності, у тому числі банками, та фізичними особами, а також проценти за користування кредитом не нараховуються.

Таким чином, якщо особа призвана на військову службу і має непогашену кредиторську заборгованість, вона має право звернутися до банку з письмовою заявою про проведення реструктуризації. Для цього необхідно додати документи, що підтверджують проходження військової служби або участь в антитерористичній операції, а також скрутне матеріальне становище, наприклад, копію довідки про розмір заробітної плати. При цьому, остаточне рішення про проведення реструктуризації приймає банк.

Крім того, така особа має право письмово повідомити банк про проходження нею військової служби та надати відповідні підтверджуючі документи з метою припинення нарахування банком штрафних санкцій, пені та процентів за користування кредитом. У випадку, якщо нарахування вже були проведені банк зобов'язаний їх списати.

Міністерство оборони України в листі від 21 серпня 2014 року роз'яснило, що документами, які підтверджують проходження військовослужбовця військової служби під час особливого періоду є військовий квиток, в якому в відповідних розділах здійснюються службові відмітки. Призов військовозобов'язаних на військову службу під час мобілізації, можуть підтверджувати довідка про призов військовозобов'язаного на військову службу, видана військовим комісаріатом або військовою частиною, а для резервістів – витяг із наказу або довідка про зарахування до списків військової частини, які видаються військовою частиною.

Зазначені документи можуть видаватися родинам військовозобов'язаних та резервістів для пред'явлення їх за місцем вимоги.

Зрозуміло, що особа, призвана на військову службу, не має змоги особисто звернутися до банку чи фінансової установи із зазначеними заявами, тому краще надати право родичу або довірній особі (наприклад, адвокату) представляти інтереси шляхом оформлення нотаріально посвідченої довіреності.

У випадку відмови банку, особа, призвана на військову службу, має право захищати свої права шляхом звернення з позовною заявою до суду.

Шановний пане Міністре! Ми з сім'єю збираємося переїхати жити до іншого регіону, де моєму чоловіку запропонували постійну роботу. Наскільки проблемним буде змінити місце реєстрації, бо ми чули, що через зміни правил нині це складний процес?

Не такий страшний вовк, як його малюють. Це українське прислів'я добре підходить до Вашої ситуації. Так, дійсно, на початку березня Кабінет Міністрів затвердив нові Правила реєстрації місця проживання. Однак жодних складнощів для громадян даний документ не несе.

Для того, щоб у добровільному порядку, тобто за власним бажанням, знятися з реєстрації, Вам слід звернутися до виконавчого органу місцевої ради або ж до місцевого ЦНАПу. Сюди ж треба подати наступні документи:

- Заяву про зняття з реєстрації місця проживання [встановленої форми](#).

- Документ, до якого вносяться відомості про зняття з реєстрації. Це паспорт або свідоцтво про народження, якщо Вашій дитині не виповнилося 16 років.
- Квитанцію про сплату адміністративного збору. Нині це 12 грн 33 коп.
- Військовий квиток або посвідчення про прописку. Цей пункт стосується лише громадян, які підлягають взяттю на військовий облік або перебувають на такому обліку.

Якщо Ваші інтереси представляє інша особа, то такий представник повинен надати документ, який посвідчує його особу і довіреність.

Варто також зазначити, якщо батьки дитини, яка не досягла 14 років, зареєстровані за різними адресами, зняття з реєстрації місця проживання дитини разом з одним із батьків здійснюється лише за письмовою згодою іншого з батьків, яку він надає у присутності особи, яка приймає заяву. Простіше кажучи, для зняття дитини з реєстрації Вам доведеться прийти всією сім'єю.

Питання про зняття з реєстрації має бути розглянутим в день звернення. При цьому, існує лише 3 підстави для відмови в наданні послуги:

- 1) Не подано необхідних документів.
- 2) У поданих документах містяться недостовірні відомості або подані документи є недійсними.
- 3) Особа, яка звернулася за послугою, не досягла 14 років.

Якщо Ви маєте намір зняти з реєстрації іншу особу, яка відмовляється пройти зазначену процедуру в добровільному порядку, зробити це можна лише звернувшись до суду. Така процедура, як правило, застосовується у випадках систематичного порушення правил спільного проживання або за відсутності наймача жилого приміщення без поважних причин понад 6 місяців.

Питання зняття з реєстрації розглядатиметься в судовому порядку в контексті позову про позбавлення особи права користування житловим приміщенням або ж виселення з житлового приміщення без надання іншого приміщення.

Більш детальні роз'яснення та адвокатську допомогу під час супроводження справи можна отримати в одному з наших центрів чи бюро правової допомоги. Дізнатися, де розташований найближчий пункт допомоги можна на сайті Мін'юсту або за телефоном гарячої лінії **0(800) 213-103**.

Вітаю Вас та хочу попросити допомогти мені порадою. Мені необхідно внести до свідоцтва про народження батька дитини. Так сталося, що після народження сина ми посварилися з його батьком і його не було записано до свідоцтва. Як правильно вчинити в такій ситуації?

Походження дитини від батьків, які не перебувають між собою в зареєстрованому шлюбі, встановлюється шляхом подачі спільної заяви батьком і матір'ю дитини до органів РАЦСу. Якщо такої заяви подано не було батьківство може бути встановлено судом. Робиться це за заявою одного з батьків, опікуна дитини, особи, на утриманні якої перебуває дитина, а також самої дитини після досягнення повноліття. Позов про визнання батьківства може бути також пред'явлений особою, яка вважає себе батьком дитини, якщо його батьківство не визнається матір'ю дитини або іншими особами.

Підставою для визнання батьківства є будь-які відомості, що засвідчують походження дитини.

Позов про визнання батьківства приймається судом, якщо запис про батька дитини у Книзі реєстрації народжень вчинено відповідно до вказівок матері. При цьому, суд бере до уваги спільне проживання та ведення спільного господарства матір'ю дитини і відповідачем до народження дитини, спільне виховання чи утримання ними дитини або докази, що з достовірністю підтверджують визнання відповідачем батьківства.

У судовому порядку можуть також встановлюватися факт батьківства. Ці справи розглядаються в порядку окремого провадження. Встановлення факту батьківства в судовому порядку відрізняється

від визнання батьківства за рішенням суду за наступними критеріями:

- відсутність спору щодо батьківства дитини;
- смерть особи, яку заявник визнає батьком чи матір'ю дитини;
- час народження дитини.

Заява про встановлення факту батьківства подається до суду першої інстанції за місцем проживання заявника, який має [сплатити судовий збір – 20%](#) від розміру мінімальної зарплати.

Передумовою звернення до суду із заявою про встановлення батьківства є смерть особи, батьківство якої встановлюється, або оголошення її померлою.

При засвідченні походження дитини від певної особи, надаються наступні докази:

- пояснення сторін, третіх осіб, їхніх представників;
- показання свідків;
- письмові докази;
- речові докази, зокрема звуко- та відеозапису;
- висновки експертів, тощо.

Заяви про встановлення фактів батьківства чи визнання батьківства розглядаються судом, якщо у свідоцтві про народження певна особа не зазначена батьком дитини і можуть бути подані матір'ю, опікуном, піклувальником дитини чи нею самою після досягнення повноліття.

Факт визнання батьківства або факту батьківства встановлюється, зокрема з метою отримання пенсії на дитину через втрату годувальника, спадщини, а також для внесення змін до запису про батька в актові книги та в свідоцтво про народження дитини.

Встановлення судом факту батьківства померлого чоловіка є підставою для внесення відповідних змін до актового запису в Книзі реєстрації народжень.

Варто зазначити, що, згідно з пунктом 18 постанови Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р № 5 «Про судову практику у справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення» відповідне судове рішення не замінює собою документів, що видаються органами РАЦС, а є лише підставою для їх отримання.

Більш детальні роз'яснення та адвокатську допомогу під час супроводження справи можна отримати в одному з наших центрів чи бюро правової допомоги. Дізнатися, де розташований найближчий пункт допомоги можна на сайті Мін'юсту або за телефоном гарячої лінії **0(800) 213-103**.

Вітаю Вас! Моя дочка з чоловіком проживали у Сирії та восени змушені були переїхати до України. Скажіть будь-ласка, чи може мій зять отримати статус біженця?

У зв'язку з останніми подіями у світі питання отримання особою статусу біженця в Україні знову стало актуальним. Відповідно до Закону «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» біженцем визнається особа, яка не є громадянином нашої країни і через можливість стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства, належності до певної соціальної групи або ж політичних переконань перебуває за межами рідної країни.

Для отримання статусу біженця потрібно звернутися до найближчого територіального органу Державної міграційної служби із відповідною заявою. Необхідно зазначити, що особа, якій виповнилося 18 років, подає заяву про визнання біженцем, в якій викладає основні відомості про себе та обставини, що змусили її залишити країну походження.

До заяви про визнання біженцем додаються:

- документи, що посвідчують особу заявника;
- документи та матеріали, що можуть бути доказом наявності умов для визнання біженцем;
- 4 фотокартки заявника та членів його сім'ї, які не досягли вісімнадцятирічного віку, відомості про яких внесено до заяви.

Якщо документи, що посвідчують його особу відсутні, або такі документи є фальшивими, така особа має повідомити про цю обставину в заяві про визнання біженцем, а також викласти причини виникнення зазначених обставин.

Орган міграційної служби, який прийняв до розгляду заяву про визнання біженцем видає заявникові довідку про звернення за захистом в Україні та реєструє заявника.

Протягом 15 робочих днів з дня реєстрації заяви міграційна служба проводить співбесіду із заявником, розглядає відомості, наведені в заяві, та інші документи, за необхідності вимагає додаткові відомості та приймає рішення про оформлення документів.

У разі прийняття позитивного рішення ДМС продовжує строк дії довідки про звернення за захистом в Україні.

Рішення про відмову в оформленні документів біженцем приймаються:

- за заявами, які є очевидно необґрунтованими;
- якщо заяви носять характер зловживання: якщо заявник з метою визнання його біженцем видає себе за іншу особу;
- за заявами, поданими особами, яким було відмовлено у визнанні біженцем у зв'язку з відсутністю підстав, передбачених для визнання біженцем.

Розгляд заяви про визнання біженцем здійснюється Державною міграційною службою впродовж 2 місяців з дня прийняття рішення про оформлення документів. Потім протягом 15 робочих днів з дня прийняття рішення про визнання має бути оформлене та видане посвідчення біженця строком на 5 років.

Особа, яку визнано біженцем користується тими самими правами і свободами, а також має такі самі обов'язки, як і громадяни України.

У разі якщо Державна міграційна служба прийняла рішення про відмову у визнанні біженцем, особі надсилається або видається письмове повідомлення з викладенням причин відмови і роз'ясненням порядку оскарження такого рішення.

Більш детальні роз'яснення та адвокатську допомогу під час супроводження справи можна отримати в одному з наших центрів чи бюро правової допомоги. Дізнатися, де розташований найближчий пункт допомоги можна на сайті Мін'юсту або за телефоном гарячої лінії **0(800) 213-103**.

Шановний Павле Дмитровичу! Ми з моїм чоловіком проживаємо разом вже більше 7 років, але до цих пір так і не узаконили своїх відносин. Однак всюди, як доказ того, що ми живемо однією сім'єю, вимагають штамп у паспорті або довідку з РАЦСу. Порадьте будь-ласка чи можна якось в рамках закону довести, що я з чоловіком є однією сім'єю.

Із прийняттям чинного Сімейного кодексу було закріплено рівні права чоловіка та жінки, які проживають у незареєстрованому шлюбі, зокрема на придбане майно в період цього шлюбу, а у Цивільному кодексі – право на спадщину.

Відповідно до чинного законодавства називатися сім'єю можуть люди, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, а також мають взаємні права та обов'язки.

Встановлення факту проживання однієї сім'єю чоловіка та жінки без шлюбу може бути здійснене судом в порядку окремого провадження. При цьому, згідно з роз'ясненнями Верховного суду України суд вправі розглядати такі справи за наступних умов:

- має місце спільне проживання чоловіка та жінки однією сім'єю впродовж не менше п'яти років;
- метою встановлення факту є розподіл спільно набутого майна чи спадкування за законом;

Заява про встановлення факту проживання однією сім'єю подається до суду першої інстанції за місцем проживання. [Судовий збір для цієї категорії справ](#) становить 20% від розміру мінімальної зарплати.

До заяви про встановлення факту проживання однієї сім'єю додаються документи та докази того, що між заявником та іншою особою мали місце фактичні шлюбні стосунки.

Доказами, які підтверджують наявність такого факту можуть бути свідоцтва про народження дітей, де вписано обох батьків, довідки з місця проживання, слова свідків, виписки з погосподарських домових книг про реєстрацію чи вселення, заяви, анкети, квитанції, заповіти, ділова та особиста переписка, з яких випливає що «подружжя» вважає себе чоловіком та дружиною.

З іншого боку, доказами, які свідчать про спільне ведення господарства можуть стати спільна сплата рахунків, оформлення кредитів, докази про спільне придбання майна як рухомого, так і нерухомого (чеки, квитанції, свідоцтва про право власності), довідки житлових організацій, сільських рад про спільне проживання та ведення господарства.

У рішенні суду зазначаються відомості про встановлений судом факт проживання однією сім'єю чоловіка та жінки без шлюбу, мету його встановлення, а також докази, на підставі яких суд установив цей факт.

Оскільки даний процес вимагає чіткого розуміння всіх деталей ситуації, закликаю Вас звернутися до одного з центрів чи бюро правової допомоги, де наші спеціалісти більш детально розберуться у Вашій ситуації. Дізнатися, де розташований найближчий пункт допомоги можна на сайті Мін'юсту або за телефоном гарячої лінії **0(800) 213-103**.

Від себе особисто хочу порадити парам, які проживають разом достатньо часу і відчувають себе повноцінною сім'єю, все ж узаконити свої відносини. Тим більше, що нині цей процес не вимагає значних затрат часу та нервів, адже ми запустили сайт онлайн послуг у сфері РАЦС за адресою <http://dracs.minjust.gov.ua/>. Тут ви можете подати заявку на «розпис», обравши місце та час церемонії.

Окрім того, у Києві, Львові, Одесі, Херсоні, Северодонецьку та Маріуполі діє наш пілотний проект «Шлюб за добу». Тож українці з усіх регіонів можуть одружитися в цих містах фактично у день подачі заявки.

Вітаю Вас пане Міністре! Звернутися до Вас хочу від імені нашого колективу. Керівництво сказало, що буде скорочення. Підкажіть як вони мають зробити це по-закону, щоб нас не надурили, адже у нас є діючі трудові договори.

У цей непростий час, через агресію та викликану нею економічну скруту, питання втрати роботи й банкрутства надходять до нас дедалі частіше.

Перше, що варто зазначити: трудовий договір може бути розірваний власником або уповноваженим ним органом у разі змін в організації виробництва і праці, у тому числі ліквідації, реорганізації, банкрутства або перепрофілювання скорочення чисельності або штату працівників.

Скорочення чисельності та скорочення штату – поняття не тотожні. Чисельність працівників - це списочний склад працюючих, і скорочення чисельності працівників передбачає зменшення їх кількості. Штат працівників - це сукупність посад, встановлених штатним розписом підприємства.

Тому скорочення штату являє собою зміну штатного розпису за рахунок ліквідації певних посад або зменшення кількості штатних одиниць.

Процедура скорочення чисельності або штату працівників передбачає:

- 1) прийняття рішення про скорочення чисельності або штату працівників (рішення оформляється наказом із зазначенням причин скорочення);
- 2) попередження працівників про це рішення з можливою пропозицією переведення на іншу роботу;
- 4) отримання згоди первинної профспілкової організації;
- 5) повідомлення служби зайнятості про таке рішення;
- 6) звільнення працівників;
- 7) повідомлення державної служби зайнятості про фактичне звільнення працівників.

При цьому, нікуди не ділася норма, яка зобов'язує попереджувати працівників про звільнення не пізніше ніж за 2 місяці. Робити це бажано у письмовій формі із проставленням працівником підпису та дати ознайомлення.

Чинне законодавство не передбачає виключення із строку часу перебування у відпустці або тимчасової непрацездатності. Водночас, при недодержанні строку, суд змінює дату його звільнення, зарахувавши строк попередження, протягом якого він працював.

Одночасно з попередженням про звільнення у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці компанія має запропонувати працівникові іншу роботу. При відсутності роботи за відповідною професією чи спеціальністю, а також у разі відмови працівника від переведення на іншу роботу, працівник, на власний розсуд, звертається за допомогою до державної служби зайнятості або працевлаштовується самостійно.

Звільнення з підстав скорочення чисельності або штату працівників допускається, якщо неможливо перевести працівника за його згодою на іншу роботу.

Таким чином, однією з найважливіших гарантій для працівників при скороченні є обов'язок власника підприємства чи уповноваженого ним органу працевлаштувати працівника. При звільненні у випадках змін в організації виробництва і праці враховується переважне право на залишення на роботі, передбачене законодавством.

Так трудовий кодекс зазначає, що при скороченні переважне право на залишення на роботі надається працівникам з більш високою кваліфікацією і продуктивністю праці. При рівних умовах продуктивності праці і кваліфікації перевага в залишенні на роботі надається низці категорій, серед яких ті, в кого є сім'я, особливо, якщо немає інших працівників з самостійним заробітком, працівники з тривалим безперервним стажем, працівники, які навчаються у вищих і середніх спеціальних учбових закладах без відриву від виробництва тощо.

Відповідно до частини третьої [статті 40 КЗпП України](#) не допускається звільнення працівника з ініціативи власника у період його тимчасової непрацездатності (крім звільнення за пунктом 5 цієї статті), а також у період перебування працівника у відпустці.

При припиненні трудового договору з підстав, зазначених у пункті [1](#) статті 40 КЗпП України, працівникові виплачується вихідна допомога у розмірі не менше середнього місячного заробітку.

Власник або уповноважений ним орган зобов'язаний в день звільнення видати працівникові належно оформлену трудову книжку і провести з ним розрахунок у строки, зазначені [в статті 116 КЗпП України](#).

Відповідно до частини першої [статті 235 КЗпП України](#) у разі звільнення без законної підстави або незаконного переведення на іншу роботу працівник повинен бути поновлений на попередній роботі органом, який розглядає трудовий спір.

Варто зазначити, що питання реорганізації та скорочень дуже чуттєві і потребують досконального вивчення. Тому, якщо у Вас є підстави вважати, що Ваші права порушили чи можуть бути порушеними, слід звернутися за допомогою до одного з наших центрів чи бюро правової допомоги, де наші юристи зможуть більш детально розглянути Вашу справу.

Дізнатися, де розташований найближчий пункт допомоги можна на сайті Мін'юсту або за телефоном гарячої лінії **0(800) 213-103**.

Доброго дня, пане Міністре. Звертаюся до Вас за допомогою, бо інших методів як примусити батька нашої дитини сплачувати аліменти не знаю. За 4 роки з дня народження дитини ми отримали від нього допомогу лише кілька разів. Всі мої умовляння і благання зважити на те, що це його дитина ніяк не подіяли. Допомоги ми так і не дочекалися. Скажіть будь-ласка чи є можливість примусити його сплачувати аліменти і компенсувати нам ті кошти, які не були сплачені за ці роки?

На жаль стягнення аліментів з безвідповідальних батьків, які ухиляються від допомоги своїй же дитині є гострою проблемою для всієї країни. Однак не варто впадати у відчай. Чинне законодавство дає реальну можливість захистити свої права і права дитини.

Аліменти за минулий час можуть бути присуджені, якщо позивач надасть суду докази того, що він вживав заходів щодо одержання аліментів з відповідача, але не міг їх одержати у зв'язку з ухиленням останнього від їх сплати.

У цьому разі суд може присудити аліменти за минулий час, але не більш як за 3 роки. Для цього позивачу необхідно звернутися з позовом про стягнення аліментів за минулий час до суду першої інстанції з відповідною заявою.

Позовна заява подається до суду за зареєстрованим у встановленому законом порядку місцем проживання або за зареєстрованим у встановленому законом порядку місцем перебування відповідача, або за зареєстрованим місцем проживання чи перебування позивача.

До позовної заяви необхідно долучити докази того, що позивач вживав заходів щодо одержання аліментів з відповідача. Такими доказами можуть бути пояснення сторін, третіх осіб або ж їхніх представників, допитаних як свідків, показань інших свідків, листів, телеграм, повідомлень, зокрема звуко- і відеозаписів, висновків експертів тощо.

Тобто доказами у такого роду справах можуть стати будь-які фактичні дані, на підставі яких суд зможе встановити наявність обставин, що обґрунтовують вимоги.

За наявності таких доказів суд має стати на сторону позивача та стягнути аліменти з відповідача.

Однак хочу наголосити, що кожна така справа потребує індивідуального підходу та ознайомлення з усіма деталями. Тому, раджу звернутися за консультацією до наших адвокатів системи безоплатної правової допомоги. Наші юристи залюбки допоможуть Вам розібратися з цією ситуацією та домогтися позитивного для Вас рішення.

Дізнатися, де розташований найближчий центр чи бюро правової допомоги, можна зателефонувавши на гарячу лінію за телефоном 0-800- 213-103 або ж на сайті Мін'юсту (<https://minjust.gov.ua>) в рубриці новини.

Міністр юстиції, Павло Петренко